

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De diligentia in ministrando.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

Ceremoniæ & ritus ministrandæ extre-
mæ vñtionis.

Primo multæ ad Deû preces pro eo
piè adhibentur, quibus diuinum eius
auxilium imploratur: leguntur litanie,
Sanctiq; Dei inuocantur: & nullum om-
nino est sacramentum, quod plurib. pre-
cibus administratur: egent enim fideles
eo potissimum tempore magno auxi-
lio: & ideo Parochus, alijsq; omnes præ-
sentes toto corde precantes tunc eniti
debent, vt laboranti subueniant.

Præterea corporis partes vnguntur;
quæ veluti sensuum instrumenta homi-
ni data sunt. oculi propter visum, aures
propter auditum, nares propter odora-
tum, os propter gustû & sermonem, ma-
nus propter tactum. sicut enim in mor-
bo corporis ea pars curatur tantum, à
qua morbus manat, non autem totum
corpus; ita hic ea tantum membra vñ-
guntur, in quibus potissimum sentiendi
vis eminet, vnde peccatum quasi per
ostia intrare solet. renes quoque veluti
voluptatis & libidinis sedes: tum pe-
des, qui sunt nobis ingressus, & ad lo-
cum mouendi principium.

Quæ duæ partes postremæ non tamen
ita sunt necessariæ vt aliæ, quæ sunt
quinque sensuum. ideo in fœminis re-
nium vñtionem omittet.

Si quis membro aliquo careat, quod
inungi præscriptum est, vngat partem
ei propiorem.

Reliquis infirmis manus ab interiori
parte munget, sacerdotibus verò ab ex-
teriori parte, cum prius in sacra ordi-
natione vñctæ fuerint.

Vngendis autem oculis, alijsq; mem-
bris, quæ in homine paria sunt, hoc val-
de cauebit, vt cum vtrunque membrum
vnius tantum sensus sit, vtriusq; in idem
vñtionem absoluat unica solû verborû
forma, licet duas cruces faciat. Vnget au-
tem primo dextrum, deinde sinistrum,
cruce vnicique impressa oleo sacro.

Vnguntur oleo, quia gratia Spiritus
sancti, quæ oleo significari solet, anima
perfunditur, ad peccata, peccatorumq;
reliquias abstergendas, animam alle-
uiandam, & confirmandam.

Forma adhibetur, quæ precatorem
habet, cû Sanctus Iacobus dixerit, orent

super eum &c. Atque cum hoc sacramen-
tum sit quoddam poenitentiae comple-
mentum; infirmique eo maximè tempo-
re non possint opera poenitentiae facere,
ex sola misericordia remissionem expe-
ctant, quæ precatore imploratur.

Crux item, dum vñctio sacro oleo adhi-
betur, imprimitur; vt sciamus, hæc do-
na nobis concedi meritis crucis & pas-
sionis Domini; vtq; eo signo, in pugna,
quæ cum aduersario sustinenda est, vta-
mur, sensusq; nostros muniamus; item-
que vt ad Christi iudicis tribunal signû
crucis deferamus, quo ostendamus, nos
sub Crucis vexillo constanter vsque ad
obitum pugnasse.

De diligentia in ministrando.

Omni diligentiam Parochus in eo
adhibebit, vt cum periculum mor-
tis ægroto impendet, supremusque vi-
tæ dies instare videtur, illud in tempo-
re ministret: proposito sibi exemplo
sanctissimi Episcopi Malachie, qui cum
culpæ suæ, licet immeritò adscriberet,
quod mulier quædam sine hoc sacramen-
to decessisset; totam noctem lachrymâs
se se afflixit, ita vt Dei misericordia ma-
ne illa quasi è somno excitata, è lecto se
erigens hoc sacramentum acceperit, &
etiam à morbo conualuerit.

Quare cum quis eius curæ commissus pe-
riculosè ægrotat, cum ab ecclesia Paro-
chus abesse non debet, tum illi, vt de vi-
sitatione dictum est, frequenter visita-
bit: paratusq; erit die noctuq; nulla in-
terposita mora in tempore ministrare.
Vt autem in tempore ministret, cum sæ-
pè aliàs, vt pote cum ægrotantem pri-
mò visitat, tum quo etiam tempore sa-
cræ Eucharistiam pro viatico ei mi-
nistrat, hoc illum monebit, vt dum sa-
na mente est; sibi ministrari petat: si-
mulque item demonstrabit, quàm salu-
tariter expediat, vltro sponteque piè sa-
cramentum hoc depose.

Ad quod etiam sacramentum perci-
piendû, quò magis fideles accendat, eius
fructus atq; vtilitates aliquando, prout
opportunitatem esse viderit, accuratè expli-
cabit: idemque vnicique infirmo cum
ministrat, præstare non omittet, quan-
tum

tum sanè tunc per temporis angustiam, morbiq̄ue vexationem potest.

Atque cum ad ægrum valde periculose ægotantem sacram Eucharistiam pro viatico fert, vasculum etiam sacræ vnctionis afferet, præsertim si infirmi domicilium ab ecclesia longè abest: vt si morbi vis magis ingrauescet, in tempore ministret.

Ministrabit autem, dum æger integris sensibus est. Quòd si aliqua morbi vi infirmus oppressus, dubitatur, viuusne sit, an mortuus: tunc diligenter de hoc sacerdos videbit, consulto etiam medico, si in tâta temporis breuitate potest: si non potest, & in dubio est, ea conditione vtetur: Si es viuus, per istam sanctam vnctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid &c.

Si æger autem in eo statu est, vt spiritum ante exhalaturus videatur, quàm sacramenti huius ministracionem ipse Parochus absoluere possit, tunc psalmis, & litanijs prætermisissis, statuta formula verborum, singulas corporis partes, quas vngi ritus postulat, inunget. Si que superstes erit, tunc statas reliquas preces, litaniasque adhibebit. Si verò dum vngitur, spiritum emisserit, vngere Parochus desistet.

Rursus, si aliquando acciderit, ipsum Parochum, dum vngit, præ virium imbecillitate, aliove casu deficere: alius sacerdos, si præsens aderit, aut aliunde statim euocatus, reliquas partes quas ille non vnxit, vngere ritè perget: vnctas autem denuo non vnget.

Si per errorem sacerdos aliud oleum, quàm quod infirmorum est, ad ægotum vngendum vnquam adhibuerit, etiam si chrismatum, aut catechumenorum sit; vt erratum emendet, olei sacri quod proprium infirmorum est, vnctionem eidem adhibeat, tumque sacramenti formam iteret.

Ministraturus, quot commodè potest habere, presbyteros, & clericos adhibere studeat superpelliceo indutos, qui ipsum & ministrantem, & precantem, pietatis, orationisque studio in eo ministro adiuuent.

Quòd si plures habere non potest, unum

saltem omnino adhibeat clericum sibi ministrantem.

Accedat illud ministraturus stola violacea, & super pelliceo indutus.

Vas sacri olei ne sinu, brachiove comprehensum, sed sacculo serico violacei coloris aptè inclusum cordula serica à collo pendens reuerenter ferat.

Mensam prope ægotantis lectum paruulam, vbi commodè fieri potest, parari, mappaque candida sterni curet: super qua vas sit cum bambacio ad abstergendas vnctiones, micaq; panis ad absterfionem digitorum. Sit ibidem vas alterum aquæ ad manus lauandas, & candela ceræ item parua.

Qua in mensa vas sacri olei à parte lecto viciniore ponatur; à laico autem homine ne manu teneatur.

Curet, vt toto eo tempore domestici simul omnes qui ad sunt, pro eo Deum piè precentur.

Hoc etiam Parochus domesticos, qui ægoti curam habent, moneat, vt ne post extremæ vnctionis sacramentum, quod ei ipse ministravit, corporis curam deserant.

Quibus ministratur Sacramentum extremæ vnctionis.

Ministratur hoc sacramentum adultis, periculose ægotantibus, propeque moribundis, & senio etiam confectis, in diem morituris, etiam si ægoti non sint; peste item laborantibus, tamen si mortis periculum imminere tunc non videatur, cum de repente mors nec opinantes eos occupet; periculose etiam vulneratis ad mortem.

At non infantibus, puerisve, qui nullum adhuc rationis usum habent, neque peccata admittunt; nec furiosis, amentibusque toto vitæ tempore insaniam vexatis; nec excommunicatis, interdictis, impœnitentibusve.

Neque mulieribus in partu laborantibus; neque ad bellum proficiscentibus, neque nauigationem, aut peregrinationem suscipientibus; neque iis, qui mox ultimo supplicio afficiendi sunt; neque etiam perpetuo carcere multatis ministratur; nisi cum hi ex morbo in periculo mortis versantur.

Infirmis